

Prin rugăciune și credință spre cinstea altarelor; să ne rugăm pentru beatificarea episcopilor greco-catolici, morți în faimă de martiri sub regimul comunist

LUNA SFÂNTULUI ROZARIU

CALEA DESĂVÂRȘIRII

Revistă de spiritualitate și de cultură creștină a Societății
„EPISCOP DR. IOAN SUCIU”
Anul XXI Nr. 10 (255) octombrie 2015

Sfânta Tereza de Lisieux, o Sfântă uitată? 1873-1897

În calendarul nostru greco-catolic își are ziua ei stabilită: „Sfânta Tereza a Pruncului Isus”, 1 octombrie; aceeași notare este și în calendarul romano-catolic, cu mențiunea „comemorare obligatorie”. Și totuși Sfânta Tereza a Pruncului Isus și a Sfintei Fețe devine tot mai mult o necunoscută în Biserica noastră, deși modelul ei de viață creștină, drumul spre perfecțiune este accesibil tuturor, și drumul spre sfințenie.

Papa Pius al XI-lea a ridicat-o la cinstea Sfintelor altare în 1925, afirmând că este „cea mai mare Sfântă a timpurilor moderne”, în 1927 a proclamat-o Patroana principală a Misiunilor, alături de Sf. Francisc Xaveriu, Papa Ioan Paul al II-lea a declarat-o, la 19 octombrie 1997, Doctor al Bisericii.

Mesajul principal al Sf. Tereza, călugăriță carmelitană, este cel al Evangheliilor, după care își conducea viața, dar mesajul cerea curaj și sacrificiu. A dorit să meargă pe urmele lui Isus, se considera „un mic penel pe care Isus l-a alea pentru a-și picta imaginea în suflete”. Simplitatea naturală a Terezei, frumusețea și înfățișarea plăcută atrăgea lumea, încât spiritualitatea ei a fost preluată și cunoscută în timp ce era încă în viață. A dorit să devină sfântă, dar, comparându-se cu sfinții, a constatat că „între ei și mine este deosebirea dintre un munte uriaș al cărui pisc se pierde în ceruri, și firul de nisip neînsemnat, strivit sub pașii trecătorilor”. Fără să se descurajeze, și-a căutat o cale a ei care să o ducă la Cer, „o cale mica, un drum întins, o cale mica, cu totul nouă...”. Scara abruptă a desăvârșirii, prin care să ajungă la Isus nefiindu-i accesibilă, avea nevoie de un ascensor, doar trăia într-un secol al invențiilor! Mica Tereza a descoperit că „ascensorul” care trebuia să o urce la Cer erau brațele lui Isus.

În același timp, și-a găsit locul în Biserică și bucuria o mărturisește lui Isus: „O, Isuse, Iubirea mea, mi-am găsit în sfârșit vocația. Vocația mea este IUBIREA! În Inima Bisericii voi fi Iubirea!” Ar fi dorit să fie o misionară, nu era însă cu putință, dar „zelul unei carmelite trebuie să aprindă lumea”, și Tereza va susține preoții și misionarii prin rugăciuni și jertfe, pentru că „simplii preoți au o misiune care uneori este la fel de grea ca și a Apostolilor ce predicau necredincioșilor”.

Simțindu-și aproape sfârșitul, face o mărturisire tulburătoare: „Cât aș fi de nefericită în Cer dacă nu aș aduce mici bucurii pe pământ celor pe care îi iubesc! [...] Dacă bunul Dumnezeu îmi îndeplinește dorințele, atunci Cerul meu se va petrece pe pământ până la sfârșitul lumii. Într-adevăr, doresc să-mi petrec Cerul făcând bine pe pământ”. Și continuă promițându-ne să facă să cadă pe pământ „o ploaie de trandafiri”.

La obținerea libertății Bisericii noastre, preoții vârstnici ne spuneau despre „ploaia de trandafiri” dată de Sf. Tereza Bisericii Greco-Catolice în cei mai grei ani ai suferinței.

Sfânta Tereza, roagă-te pentru noi!

CALEA DESĂVÂRȘIRII

Despre unirea dragostei frățești

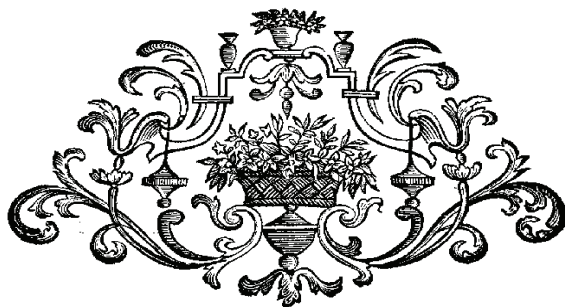
Sfântul Vasile zice că semnele principale ale dragostei adevărate sunt evidente atunci când relele și neplăcerile, ce-l ajung pe aproapele, ne întristează la fel cum ne-ar fi ajuns pe noi înșine, și când bucuriile aproapelui, ne bucură la fel, după cum zice Apostolul în „Scrisoarea către romani”: „Bucurați-vă cu cel ce se bucură și plângeți cu cel ce plânge”.

Părintele spiritual

din Alfonso Rodriquez, SJ

“Calea Desăvârșirii Creștine”, vol. I,

Oradea 1933

SUMAR

Editorial.....	2	Atitudinea Ordinului Franciscan	
„Misionarii nevăzuți”.....	4	față de știință.....	13
„Marianistul”.....	5	Istoria Sfântului	
Un milion de stele, 2015.....	9	Rozariu.....	14
Pagini bilingve.....	10	Papa Ioan Paul al II-lea.....	19

„Misionarii nevăzuți”

Sufletul nostru e Chipul lui Dumnezeu prins în rama trupului, cutreierând pământul ca să-l sfințească și să-l ridice, tămâie sfântă, în fața Creatorului. De Sus, din Împărăția lui Dumnezeu, s-a dat fiecărui suflet un nevăzut tovarăș, din leagăn la mormânt, Îngerul păzitor.

El ne este paznic, el ne este judecător. Gândurile pline de lumină, entuziasmul saturat cu foc, remușcarea ce te întoarce la bine, de la el pornesc.

El vede ce nu vedem, știe ce nu știm, mereu în apropierea noastră, cu nesfârșită delicatețe față de libertatea noastră, cunoscând măreția noastră, ne apără de prăpastia cea de foc a iadului.

Cât de prețios e sufletul nostru când cel din urmă cerșetor înveșmântat în mizerie și zdrențe este „gardat” exclusiv de unul din acela ce mergea asemenea coloanei luminoase înaintea evreilor, care întări pe Ilie în spaima sa, un înger ca cel ce ținu focul să nu ardă pe tinerii aruncați în cuptor, ca acel ce închise gura leilor în fața lui Daniil, păziți de un înger ca acela ce în Grădina Getsemanilor întări pe însuși Cristos Dumnezeu!

Ce suntem noi, în realitate, ca să fim ocrotiți de astfel de făpturi? Stă scris să nu uităm ospitalitatea, de teamă să nu fie printre cei lipsiți unul dintre îngeri. Nu a zis oare dintr-odată vagabondul care însoți pe Tobie „Eu sunt Rafael?”

Al treisprezecelea sărac ajuns la

masa celor 12 săraci ai Sfântului Grigore Marele nu s-a arătat oare a fi un înger? El ne apără împotriva diavolului. Acesta se arată într-o zi Sfintei Margareta de Cortona ca să o înspăimânte și să o descurajeze. Dintr-odată îi apărură Îngerul păzitor și-i zise: „Fiica mea, nu-ți pierde curajul. Eu sunt alături de tine, eu, Îngerul păzitor al sufletului tău, pentru că este locuința sfântă a lui Dumnezeu”.

El este îndrumător. Fericita Ermelinda părăsi orașul natal ca să găsească într-un sătuleț liniștea necesară slujbei lui Dumnezeu. O persoană din sat avu gând rău asupra-i și hotărî s-o răpească. În această primejdie îi apărură Îngerul păzitor și-i zise: „Fugi de-aci, copilă, fugi!” Îi indică locul unde și rămase până la moarte fără prihană. El este eliberator. Simon Petru a fost prins și închis. Patru cete de câte patru ostași îl păzeau, legat fiind el cu două lanțuri. Și iată Îngerul Domnului a venit și i-a zis: „Scoală degrab, încinge-te, îmbracă-ți haina și vino după mine”. Așa a fost eliberat Petru din temnița lui Irod.

Să rugăm zilnic, des, pe Îngerul nostru ca să ne întărească să apărăm Chipul Domnului dintru noi.

Să ne păstrăm curați în ochii acestui prieten.

Curățenia ne face asemenea lui, și ne strânge în prietenie cu el, Misionarul nevăzut al lumii sufletului nostru.

Episcop Ioan SUCIU

„Marianistul”

În anul 1932 apărea la Blaj primul număr al revistei „**Marianistul**” sub direcția Pr. Ioan Suciu, Episcopul și Martirul de mai târziu.

Revista se adresa elevilor din Școlile Blajului și din Școlile confesionale greco-catolice din Ardeal, cu precădere celor care făceau parte din „Congregația Mariană”.

Părintele Suciu a fost „**inima și sufletul tineretului**”, apostolatul său a fost închinat tinerilor cărora le făcea cunoscute valorile creștine, modelându-le caracterul. În ajutor îi era Sfânta Fecioară și modelul vieții Ei, de aceea întregul efort pentru a forma tineri desăvârșiți este închinat Ei: „**Ție, Regină a lumii create, Sf. Marie, închinăm această râvnă a noastră, ție, izvor al Binelui și Maică a Luminii**”.

În 1934 „**Marianistul**” își încetează apariția, lăsând loc revistei „**Tinerimea nouă**”, care păstrează specificul marianist, dar oferă o dimensiune mai largă și o mai mare varietate a subiectelor tratate în articole. Revista se adresează și studenților, întregului tineret greco-catolic.

La distanță de 83 de ani, reappare, la Blaj, „**Marianistul**” - **Publicație a Reuniunilor Mariane, Serie nouă, Anul 1-2015.**

Noua apariția „**Marianistului**” este un omagiu adus Episcopului

Martir și Sfânt Ioan Suciu de către generațiile care i-au urmat și care i-au preluat și i-au urmat îndemnul.

Directorul onorific al revistei este P.S.S. Claudiu Pop, redactorul-șef, Angela Groza, iar secretarul de redacție, Ioan Moldovan. Din Colegiul de redacție face parte Pr. Ioan Fărcaș, Părintele spiritual al „Reuniunii Matiane”, la nivel de Arhidieceză Majoră, o parte din Preoții spirituali ai Reuniunilor Mariane din Eparhii și Doamnele președinte ale Reuniunilor Mariane.

Din articolul-program, „**Un nou început**”, cititorul află că reeditarea revistei se datorează sentimentului de prețuire pentru jertfele înaintașilor, printre care este și Episcopului Martir Ioan Suciu, de numele căruia se leagă prima serie a revistei, și a atașamentului față de Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, al celor care au lucrat ca să apară seria a II-a, și a membrilor Reuniunii Mariane.

„**Rolul și importanța Reuniunii Mariane nu s-a diminuat**”, articol din primele pagini, cuprinde cuvintele de încurajare ale Eminenței Sale Cardinal Lucian Mureșan, cuvinte care fac legătura între trecutul și prezentul Reuniunii Mariane și se încheie cu binecuvântarea Eminenței Sale: „**Binecuvântează în numele Sfintei Treimi și prin**

(continuare în pag. 6)

mijlocirea Preacuratei Mame și Fecioare Maria, și susțin apariția Buletinului pentru toți cinstitorii Născătoarei, „Marianistul”.

Două alte articole: „Istoricul revistei <Marianistul>”, al Doamnei Claudia Oancea-Raica și „Episcopul Ioan Suci, <părintele > Marianistului”, al Doamnei Angela Groza, conțin informațiile necesare pentru a stabili legătura dintre cele două ediții ale revistei. Redactorul primei ediții, PSS Ioan Suci, se adresa direct tinerilor marianiști cu intenția de a le forma caracterul și comportamentul potrivit moralei creștine, valori spirituale care îl fac pe om să fie „om”. Evlavia pentru Sfânta Fecioară se regăsește, ca o permanență, în fiecare număr al revistei, notă specifică și în „Tinerimea Nouă”, sprijin în „trăirea Adevărului, a Binelui și a Frumosului”, afirmă autoarea primului articol. Doamna Angela Groza, prezintă câteva momente esențiale din viața Episcopului, descoperind strădania Preasfinției Sale de a merge mai departe în modelarea sufletelor, deschizându-le calea perfecțiunii, idealul sfințeniei. Trăsătura fundamentală a revistelor din trecut constă în puternicul rol formativ.

Seria nouă a „Marianistului” reia obiectivele din trecut, și caracterul formativ, doar că cititorii cărora se adresează sunt adulții căroră le-a lipsit Biserica timp de 40 de ani. Suntem deci în situația unui nou început.

Am încercat să înscriu articolele în câteva secvențe, iată rezultatul: **1. Evlavia către Sfânta Fecioară Maria; 2. Din activitatea Reuniunilor Mariane; 3. Părinți spirituali; 4. Confesiunea unui marianist; 5. Viața creștină; 6. Rugăciunea; 7. Recenzii.**

În articolul „Despre adevărata evlavie către Preasfânta Fecioară Maria, în viziunea Sf. Ludovic Maria Grignon de Monfort”, Doamna Maria Crișan realizează o sinteză a lucrării „Tratat despre adevărata evlavie către Preasfânta Fecioară” a cunoscutului autor, căruia Papa Ioan Paul al II-lea îi datorează evlavia față de Preacurata, după cum mărturisește: „**Atunci am înțeles (după lectura cărții) că nu puteam exclude pe Maica Domnului din viața mea fără să neglijez voința Sfintei Treimi**”.

Reținem câteva idei ale Sf. Ludovic Maria Grignon de Monfort, idei legate de evlavia către Preacurata: a avea o evlavie sinceră, interioară, față de Sfânta Fecioară, reînnoirea promisiunilor de la Botez, apostolat pentru Împărăția lui Cristos, apostolat pentru a face cunoscută pe Maria și devoțiunile mariane, consfințirea la Sfânta Fecioară, încredințarea deplină Mamei noastre cerești, urmarea virtuților Mariei, statornicia. Totodată, autorul ne face atenți la greșelile ce trebuie evitate: tendința de a critica mereu, evlavia exterioară, ipocrizia și evlavia ocazională, inconstanța.

(continuare în pag. 7)

(urmare din pag. 6)

Articolul domnului I. Măgerușan, **„Fecioara Maria, Maica Luminii”**, prezintă, rezumativ, viața Preacuratei și locul Ei deosebit în istoria omenirii.

„Din activitatea Reuniunii Mariane - Baia Mare” - Lucia-Maria Ghișa, **„Urmarea Maicii Domnului”** - Monica Culea, **„Raport de activitate al Reuniunii Mariane „Adormirea Maicii Domnului”** - Angela Groza și **„Centenarul Reuniunii Mariane din Eparhia de Oradea”** - Otilia Bălaș, sunt patru articole ale celor patru președinte eparhiale: pentru Maramureș, Cluj-Gherla, Blaj și Oradea. Conținutul articolelor aduc la zi cititorilor informații despre obiectivele Reuniunii Mariane, astăzi, despre spiritualitatea marianistă, tematica bogată a întrunirilor, acțiunile caritative și puterea rugăciunii Sf. Rozariu, cu bobیțele care reprezintă **„scările noastre spre Cer”**. În toate textele viața mariană este în legătură imediată cu viața Bisericii Catolice de pe tot cuprinsul pământului și cu viața Bisericii noastre Greco-Catolice, pentru ca apostolatul Reuniunii Mariane dorește să răspândească Împărăția lui Isus Cristos în suflete și în lume. Eparhia de Oradea cuprinde un spațiu mai larg al vieții Mariane, îmbină trecutul cu prezentul și aduce în paginile revistei atmosfera de sărbătoare a 100 de ani de rugăciune și apostolat

și perspective pentru apostolatul de viitor, în care Reuniunea Mariană îl va face cunoscut pe Cristos într-o lume tot mai secularizată, dar și pe Sfânta Fecioară, **„prin care creștinismul se umple din nou de bunătate și ne devine apropiat, gășind într-adevăr din nou, prin Mamă, ușa de intrare”** (Papa Benedict al XVI-lea).

Doamna Iulia Boieriu, în articolul **„Sfântul Iosif, Patronul spiritual al Reuniunii Mariane <Adormirea Maicii Domnului> din Blaj”**, realizează un emoționant portret al Sf. Iosif **„care s-a bucurat a avea alături ani de-a rândul Fecioara Maria și Isus”**. Pentru că Isus nu-i refuză nimic, Reuniunea Mariana are în acest mare și discret Sfânt, un ajutor permanent, adevăr pe care ni-l amintește și Sf. Tereza a Pruncului Isus: **„Nu-mi aduc aminte să-l fi rugat vreodată pentru ceva pe Sf. Iosif, fără a fi câștigat lucrul pe care l-am cerut”**.

Două articole sunt închinare personalităților care susțin spiritual viața „Reuniunii Mariane”: **„Papa Ioan Paul al II-lea, un cinstitor demn de urmat al Preacuratei Fecioare Maria”** - Elena Moldovan, și **„Dascălii noștri - Părintele Bernard Stef A. A.** - Pr. Ioan Fărcaș. Doamna Moldovan reușește să cuprindă momentele cruciale din viața Suveranului Pontif, ca să fixeze în câteva cuvinte locul acestui mare

(continuare în pag. 8)

Papă în istoria secolului al XX-lea și trecerea în cel de al III-lea mileniu creștin: „**omul care a schimbat cursul istoriei; a trăit el însuși îndemnul pe care l-a dat lumii în prima sa cuvântare de Pontif Suveran: < Deschideți larg porțile inimii lui Cristos. Numai El știe ce este în inima omului! NU VĂ TEMEȚI!>**” Parafrazând, putem prelua îndemnul: Veniți spre Maria, veniți în Reuniunea Mariană! Nu vă temeți!

Pr. Ioan Fărcaș schițează portretul Părintelui atât de drag marianiștilor, Pr. Bernard Ștef. Imediat ce Biserica noastră a fost pusă în libertate, Părintele s-a prezentat la Blajul formării sale pentru a reclădi ceea ce a distrus barbaria timpurilor, a reclădi Blajul spiritual și Reuniunea Mariană în toată Provincia Arhiepiscopiei Majore. Ignorând „oboselile anilor”, a lucrat până în ultimile zile ale vieții pentru Biserică și Reuniunea Mariană.

Revista și-a propus să publice în fiecare număr câte „o confesiune” a unei marianiste sau marianist. Seria acestor mărturisiri începe cu confesiunea Doamnei profesoare dr. Angela Groza, președinta Reuniunii Mariane pentru Arhidieceza Majora Română Unită cu Roma, Greco-Catolică. Din „**Confesiunea unui marianist... Angela Groza**”, aflăm că cea care conduce Reuniunea Mariană din Biserica noastră este fiică de preot greco-catolic din apropierea Blajului.

Născută în 1951, după suprimarea Bisericii noastre, a cunoscut credința și miracolul ce poartă numele de Blaj, din familie, de la părinți și din cărțile de valoare aflate în biblioteca de acasă. Ne întrebăm prin ce minune au rămas nearse?! Au urmat apoi îndrumătorii: Pr. Bernard Ștef, părintele spiritual, și Eminentă Sa Cardinal Lucian Mureșan. Prin ace ste personalități, trecutul Bisericii Blajului venea să-i aducă, pentru a-i cunoaște, pe oamenii săi mari, pe Martirii și Sfinții săi, modele de credință și de jertfe. Din 1993 este președinta Reuniunii Mariane din Blaj, iar din 2005, pe întreaga Arhidieceză.

„**Slujirea creștină**”, articolul Doamnei Maria Mucea conține, poate, unul dintre cele mai importante imperative pentru creștinii timpului de azi: a nu sta deoparte, indiferent de vârstă, ci a te implica în tot ce este bine pentru om și Biserică, pentru că Dumnezeu ne spune despre vârstnici: „**aduc roade și la bătrânețe, sunt plini de suc și verzi**”.

Deși rugăciunea este amintită în toate articolele, paginile revistei rezervă loc, în cuprinsul lor, rugăciunii propriu-zise. Astfel, este publicată în întregime „**Rugăciunea Sfântului Efrem Sirul către Maica Domnului**”. Doamna Maria Basarab semnează articolul „**Acatistul, o superbă devoțiune către Maica noastră cerească**”, în care descrie

(continuare în pag. 9)

(urmare din pag. 8)

specificul acestei rugăciuni-îmn, mai puțin cunoscută, care se cântă sau se recită stând în picioare.

Cu recenzia cărții **„Curajul de-a improviza”** a PSS Mihai Frățilă redactată de Doamna Angela Groza și îndemnurile date tinerilor de Pr. Cristian Rus, îndemnuri de a nu renunța la idealuri, încheiem lectura primului număr al **„Marianistului”**. Dar, cum am preluat și noi îndemnurile Părintelui, „visăm” deja următorul număr.

„Marianistul”, seria nouă, este la înălțimea gândurilor bune ale celor care au dorit și au lucrat pentru apariția revistei. În lumea de negații mărunte, ură și violență în care trăim, „Marianistul” aduce lumina cerească a Sfintei Fecioare, speranță și încredere în bine, dovedind adevărul cuvintelor Fericitului Mons.Vladimir Ghika: **„Nu calea contează, ci cum o parcurgem”**.

Cu mijloace puține, revista se afirmă ca o valoare, se afirmă prin distincție intelectuală, siguranță, echilibru și corectitudinea scrisului. Putem afirma că de la acest prim număr și în viitor revista va îmbogăți presa noastră greco-catolică.

Rămânem cu un gând stăruitor, cu smerenia cuvenită îi spunem dorință: acolo Sus, în Cerul lui Dumnezeu, Preasfințitul Ioan Suci să fie mulțumit.

Otilia BĂLAȘ

Un milion de stele, 2015

Evenimentul de advocacy Un milion de stele, a ajuns în România la cea de-a VI-a ediție. În acest an, organizațiile Caritas din România au organizat cu această ocazie și o strângere de semnături pentru Petiția DAServicii Sociale prin care se solicită Guvernului României creșterea cu 0,3% pe an din PIB, până în 2020, a bugetului alocat serviciilor sociale. În Oradea, evenimentul a fost organizat de Asociațiile Caritas Eparhial Oradea și Caritas Catolica Oradea.

În premieră în 2015 evenimentul a fost organizat de către Caritas Eparhial Oradea și în localitățile: Zalău, Șimleu Silvaniei și Beiuș.

Peste 300 de persoane au participat în Oradea, alături de PSS Virgil Bercea, (episcopul greco-catolic de Oradea), PSS László Böcskei (episcopul romano-catolic de Oradea), angajații și voluntarii celor două organizații Caritas. Programul a început cu melodiile corului de copii de la Catedrala Romano-Catolică din Oradea, după care elevii Liceului Greco-Catolic Iuliu Maniu au organizat un FlashMob intitulat „Caut o lumina”, îndemnându-i pe toți cei de față să semneze petiția. Finalul a fost dat de Asociația culturală și umanitară Resonnance care a pregătit un concert de pianina cu participarea d-nei

(continuare în pag. 13)

“C’est ce que derange qui fait vivre”

Cardinal Alexandru Todea

Jesus et Marie

„Les Revelation de la venerable Marie Agreda nous rapportent une rencontre emouvante entre Jesus et Marie: Jesus s’agenouille devant Marie et lui demande de lui donner sa benediction maternelle, et Marie, faible creature, refuse. Elle s’agenouille, elle-meme, devant Jesus et le supplie de lui donner la benediction divine. Alors Jesus renouvelle sa priere et Marie doit, la premiere, benir Jesus pour recevoir ensuite sa benediction. La joie de Jesus, c’est d’etre le Fils de cette Mere, qu’il a choisie lui-meme.

C’est un fait historique que le visage du Christ palit chaque fois que Marie disparait. Y a-t-il au monde une foi qui soit aussi attaché a la devotion mariale que la foi catholique? Y a-t-il, de l’Orient a l’Occident, une confession dans laquelle le nom de Jesus soit aussi grand que dans l’Eglise Catholique mariale?

Le Vierge suscite le premier miracle; elle accomplit le premier chemin de croix; le premiere, dans sa nostalgie de la vie eternelle, elle baise les blesures de Jesus; elle est la celebrant solitaire de la premiere Vigile Pascale; solitaire, elle attend le matin de la Resurrection”.

Cardinal Joseph Mindszenty, „La Mere - Miroir de Dieu”, Ed. Mame, 1953, p.205.

(a suivre)

PAGINI BILINGVE

Asociația „Prietenii Bisericii Greco-Catolice Române”, Blaj

„Ceea ce ne deranjează ne face să trăim”

Cardinal Alexandru Todea

Isus și Maria

Viziunile venerabilei Maria Agreda ne vorbesc despre o întâlnire emoționantă dintre Isus și Maria: Isus îngenunchează înaintea Mariei și o roagă să-I dea binecuvântarea maternă, și Maria, creatură fragilă, refuză. Ingenunchează ea însăși în fața lui Isus și îl imploră să-i dea binecuvântarea divină. Atunci Isus își reînnoiește rugămintea și Maria trebuie, prima, să-L binecuvânteze pe Isus, pentru a primi apoi binecuvântarea Lui. Bucuria lui Isus era de a fi Fiul acestei Mame, pe care El însuși a ales-o.

Este un adevăr istoric că fața lui Isus pălește ori de câte ori dispare Maria. Mai este în lume o credință care să fie astfel legată de devoțiunea mariană ca și credința catolică? Se află, de la Răsărit la Apus, o credință în care numele lui Isus să fie așa mare ca și în acțiunile mariane din Biserica Catolică?

Maria a făcut primul miracol; Ea a urcat primul drum al Crucii; cu dorul vieții eterne, Ea a fost prima care a sărutat rănilor lui Isus; în singurătate, Ea a fost prima care a sărbătorit Liturghia Pascală; în singurătate așteptând Dimineața Învierii”.

Cardinal Joseph Mindszenty, „Mama - Oglinda lui Dumnezeu”, Ed. Mame, 1953, p.205.
(va urma)

Atitudinea Ordinului Franciscan față de știință

Cum s-a văzut în numărul trecut al revistei, știința și cartea au devenit precumpănitoare în formarea clericilor franciscani, cotitură marcată de Sf. Bonaventura. În sfârșit, cu Roger Bacon (1214-1294) - nu trebuie confundat cu Francis Bacon (1561-1626) sau cu pictorul Francis Bacon (1909-1992) - și cu Raimundo Lulli (probabil 1232-1262), nu se mai poate vorbi de existența unei contradicții între știință și spiritualitatea franciscană.

Roger Bacon este englez, a studiat filozofia și științele la Oxford. Deși l-a atras filozofia și a devenit un bun cunoscător al lui Aristotel și Platon, s-a dedicat științei, mai ales fizicii.

Între 1237-1245 a studiat la Paris, centrul vieții culturale de atunci. În 1240 intră în Ordinul Franciscan, iar peste cinci ani revine la Oxford, unde continuă să studieze matematica și astronomia și, în paralel, filologia, geografia și medicina.

Roger Bacon este unul dintre cei mai mari filozofi ai Evului Mediu, dar și o personalitate în științe. În concepția sa știința se sprijină pe trei coloane: matematică, observație și experiment. De la Roger Bacon a rămas afirmația: „Fără experiență nu se poate cunoaște nimic temeinic. Există două maniere de a ajunge la

cunoaștere: prin raționament și prin experiență”. Bacon considera că singura metodă de cunoaștere este experimental - este printre primii promotori ai științei experimentale, dar „nu fără revelația divină”.

A fost susținut de Papa Clement al IV-lea la inițiativa căruia a scris una din importante sale opere: „OpusMajus”.

Din același Ev-Mediu este de reținut și numele franciscanului terțiar Edmondo (Raimundo) Lulli (1232-1262), filozof, teolog și scriitor, rafinat intelectual . Este originar din Palma de Mallorca (Spania), cunoscut ca apostol printre musulmani, căroră le-a făcut cunoscută Evanghelia lui Cristos. Ținutul natal se remarcă prin prezența a trei culturi: catalană, evreiască și musulmană. Datorită acestei realități, Raimundo Lulli este printre inițiatorii dialogului inter-religios.

Se poate afirma că Edmondo
(continuare în pag. 13)

(urmare din pag. 12)

Lulli a fost un convertit. A avut cinci viziuni în care i-a apărut Isus, a fost profund mișcat, a urmat convertirea în care au avut un rol important și o predică a Sf. Francisc de Assisi și un pelerinaj la Sanctuarul de la Santiago de Compostela.

A studiat filozofia, teologia și medicina, a renunțat la viața ușoară pe care o ducea, a renunțat la familie și a devenit misionar laic, străbătând Europa până departe, în Armenia, dar și Africa de Nord.

În 1295 devine, la Assisi, terțiar Franciscan.

A scris 243 de lucrări și opere literare în catalană; este considerat creatorul literaturii catalane.

Papa Pius al IX-lea l-a beatificat în 1847.

În Evul Mediu franciscanii se remarcă prin prezența lor în marile spații intelectuale. Facultatea de Teologie a Universității din Paris era polarizată de Catedrele Ordinului Dominican și a Ordinului Franciscan, iar Universitatea din Oxford reunea Ordinele Dominican, Franciscan, Carmelitan și Augustinian.

În acel timp religia nu era considerată, ca astăzi, un accesoriu neglijabil, era la baza formării intelectuale a omului și a omului ca „om”, iar Ordinul Franciscan a avut o contribuție distinctă în această direcție.

O.B.

(urmare din pag. 9)

Lavinia Dragoș (pianista și directoarea asociației) și a d-șoarei Maria Alice Poenariu, cursanta Resonnance și elevă la Colegiul Național de Artă „Ion Vidu” din Timișoara.

Le mulțumim cu această ocazie partenerilor din Oradea: Episcopia Română Unită cu Roma Greco-Catolică din Oradea, Episcopia Romano-Catolică din Oradea, Liceul Greco-Catolic Iuliu Maniu din Oradea, Asociația culturală și umanitară Resonnance, Sinton Expert, Superior Audio, Digi 24 Oradea, Cotidianului Crisana, Radio Maria și Radio Vocea Evangheliei, precum și partenerilor din Șimleu Silvaniei: Primăria Orașului Șimleu Silvaniei, Colegiul Național Simion Bărnuțiu, Colegiul Tehnic Iuliu Maniu și Asociația Copiilor cu Autism – Dawn, Șanse Egale.

Pentru cei ce nu au semnat Petiția Da Servicii Sociale, și doresc să o facă, îi invităm pe site-ul http://www.petitiononline.com/da_servicii_sociale.

Acest eveniment a fost organizat în cadrul Proiectului „ONG-uri mai puternice împreună! Lobby și advocacy pentru crearea de oportunități egale pentru ONG-urile furnizoare de servicii sociale în accesarea finanțărilor publice”, finanțat prin granturile SEE 2009 – 2014, în cadrul Fondului ONG în România.

Raluca NAOM

Istoria Sfântului Rozariu

„Legat nemijlocit de taina Mariei există și Rozariul, o rugăciune cu totul aparte a Bisericii Catolice. Este un fel de litanie care se rostește, mister cu mister, cu ajutorul unui șirag de mărgelă înșirate pentru rugăciune; ea începe cu semnul crucii (ca învățătură de credință) și continuă cu trei „Ave Maria” pentru cele trei virtuți divine: credința, speranța și iubirea (ca învățătură de viață); urmează cele trei grupe de câte cinci „mistere”, care-o unesc pe Maria cu Isus și care redau în esență, într-o formă concentrată, Noul Testament în ansamblul lui”.

Peter Seewald

Originea Sf. Rozariu se află în Evul Mediu, este o rugăciune izvorâtă din dragostea creștinilor față de Sfânta Fecioară Maria. Istoria Rozariului este legată de numele Sf. Dominic (Dominic de Guzman) - 1170-1221. O tradiție foarte veche afirmă că Sf. Dominic i s-a arătat Preacurata și i-a propus să adauge la rugăciunea „Tatăl nostru” și „Salutarea Îngerească”, formând Rozariul de astăzi, coroană de roze spirituale, la început din 15 „decade” și un „Tatăl nostru”, iar din 2002, de când Papa Ioan Paul al II-lea a adăugat „Misterul de lumină”, pe lângă „Misterul de bucurie”, „Misterul de durere” și „Misterul de mărire”, stabilite de Papa Pius al V-lea (1566-1572), în secolul al XVI-lea, avem 20 de decade.

La începutul secolului al XII-lea, rugăciunea „Bucură-te, Marie...” (Vestirea Îngerului) era răspândită în tot Occidentul. Partea a doua a fost introdusă în jurul anului 1483.

„Rozariul Preasfintei Fecioare

(continuare în pag. 15)

(urmare din pag. 14)

Maria” a cunoscut o largă răspândire, în secolul al XV-lea era bine cunoscut în Biserica Catolică, în forma propusă de Dominic de Prusia, cu 50 de „Bucură-te...” și o referință la un pasaj din Evangheliie.

Dominicanul Alberto da Castello, în 1521, a adus modificări rugăciunii, dându-i o formă apropiată de Rozariul știut de noi, el a introdus 15 pasaje din Evangheliie pentru meditații și rugăciunile finale. Esența structurii actuale a Rozariului a realizat-o Papa Pius al V-lea și a comunicat-o Bisericii prin bula „**Consueverunt Romani Pontifices**”.

Recitarea cu evlavie a Sf. Rozariu a fost o armă puternică împotriva ereziei albigenze - albigenzii eretici din regiunea Albi (Franța), de unde și numele sectei răspândită și în Europa. Erezia se caracteriza prin doctrina celor două principii: Binele și Răul. În concepția sectei universul material este opera Diavolului.

Papa Pius al V-lea, fost membru al Ordinului Dominican a încurajat oficial recitarea Sfântului Rozariu, încât a devenit rugăciunea universală a creștinătății catolice.

Sf. Rozar a fost promovat de Papi ca rugăciune de venerare a Sfintei Fecioare Maria. Papa Leon al XIII-lea (1910-1903) a avut o evlavie deosebită pentru Preacurata și Rozarul Ei și s-a străduit să-l facă tot mai cunoscut, iubit și practicat în Biserică, personal, i-a dedicat 22 de documente. În 1883

a stabilit ca „**toată luna octombrie din anul respectiv și în viitor să fie consacrată și dedicată Fecioarei Cerești a Rozarului**”.

În „Testamentul” său, Pius al X-lea (1835-1914) a scris despre Rozar: „**După rugăciunea liturgică, Rugăciunea Rozariului este cea mai frumoasă dintre toate, cea mai bogată în haruri, cea care îi place mai mult Preasfintei Fecioare Maria**”.

În timpul nostru, Papa Ioan Paul al II-lea rămâne neuitat pentru evlavie particulară față de Preacurata, evlavie atât de puternică, încât întregul său pontificat l-a pus sub ocrotirea Mamei noastre Cerești. Sunt emblematice cuvintele dăruirii totale: „**Totus tuus**” (Sunt cu totul al tău, Marie).

Papa Benedict al XVI-lea ne vorbește despre Rozariul în viața sa personală, de faptul că urmează modelul de rugăciune al părinților săi care îndrăgeau foarte mult această devoțiune mariană. Rozariul „**îmi îngăduie să mă liniștesc, mă consolează, mă eliberează, permițându-mi mie ca om să mă rog foarte simplu, iar ceea ce mă rog să se interiorizeze dincolo de orice element intelectual, intrând prin balansul sufletului în cuvinte**”, mărturisește Sfântul Părinte.

Cunoaștem iubirea Papei Francisc pentru Preacurata și Sf. Rozar. În orice biserică intră, pașii îl

(continuare în pag. 16)

(urmare din pag. 15)

duc în fața statuii Preacuratei, unde, în tăcere, se roagă câteva minute. Anul acesta, în martie, a fost în vizită la „Sanctuarul Sfintei Fecioare a Rozariului” de la Pompei. Vizita a încheiat-o cu o rugăciune a lui Bartolo Longo către Sfânta Fecioara, din care redăm finalul: **„Rozariul binecuvântat al Mariei, legătură dulce care ne unește cu Dumnezeu, fir de iubire care ne face frați, nu vom renunța la tine niciodată. În mâinile noastre vei fi armă de pace și de iertare, steaua drumului nostru. Al tău va fi ultimul sărut al vieții ce se stinge, care ne va cufunda într-o undă de lumină, în vederea Maicii iubite și a Fiului divin, dor și bucurie a inimilor noastre. Cu Tatăl și cu Spiritul Sfânt”.**

Biserica îi dedică Sfintei Fecioare a Rozariului o întregă lună, luna octombrie.

„Sfânta Fecioară Maria, Regina Rozariului” este sărbătorită în ziua de 7 octombrie, comemorare obligatorie în Biserica Romano-Catolică, menționată și în Biserica Greco-Catolică, în calendar, cu aceeași denumire: „Sf. Fecioară Maria, Regina Rozariului”. Comemorarea a fost instituită de Papa Pius al V-lea pentru a aminti victoria obținută în 1571 la Lepanto împotriva flotei turcești. La început s-a numit „Sfânta Maria a Biruinței” și era sărbătorită în prima duminică din octombrie. Pius al X-lea, în 1913, a stabilit ca

zi definitivă a comemorării ziua de 7 octombrie.

Celor ce au o evlavie particulară pentru Sfânta Fecioară și se roagă Sf. Rozariu, Preacurata le-a promis multe daruri. Amintim câteva din promisiunile Sfintei Fecioare: se vor bucura de protecția Preacuratei toți cei care vor recita Sf. Rozariu, din mila Domnului vor înflori virtuțile în sufletele lor, vor birui ispitele și vor găsi pacea interioară, vor obține ajutor pentru sufletele din Purgatoriu, vor obține darurile cerute, nu vor muri fără Sf. Sacramente.

Otilia Bălaș

REPREZENTĂRI ALE SFINTEI TREIMI ÎN ARTĂ

Partea I (II)

Un Tron al Compasiunii în altarul principal al bisericii Sfintei Treimi din Angers

Biserica a fost fondată în a doua jumătate a sec. XI de către starea mănăstirii Notre-Dame-de-la-Charité, mănăstire pentru tinerele nobile. Deoarece vechea biserică devenise prea mică pentru călugărițe și localnici, ea a fost refăcută. În sec. XII se definitivează forma care va rezista (cu unele modificări) timpului. În forma de azi, altarul principal posedă un Tron al Compasiunii sculptat în piatră policromă. Este o sculptură rară care tratează misterul Treimii, realizată în sec. XIX.

Compoziția este într-o stare bună, respectă structura clasică, pe verticală, inclusiv locul porumbelului care-l reprezintă pe Spiritul Sfânt, conform Filioque. Se vede însă faptul că sculptura a fost realizată într-o altă epocă decât sec. XII în care vechea biserică abacială a fost transformată.

Un Tron al Compasiunii atipic, din sec. XV

Compoziția este executată de Hans Multscher din Ulm, unul dintre cei mai importanți sculptori ai goticului târziu, în jurul anului 1430, din alabastru pictat. Sculptura îl prezintă pe Isus mort, susținut de un înger în fața Tatălui care are mâna dreaptă ridicată în semn de

binecuvântare (?). Spiritul Sfânt în chip de porumbel se află între capetele Tatălui și a Fiului. Talentul sculptorului se reflectă în tensiunea care rezultă din privirea Tatălui și poziția trupului lui Isus mort. Privind grupul statuar îți vin în minte cuvintele Mântuitorului din Evanghelia după Luca: ”Părinte, în mâinile tale dau duhul meu.”

Inscripția de pe spatele grupului statuar atestă faptul că el s-a găsit în castelul Sandizell din Ingolstadt din secolul XV până în anul 1928 când a fost vândut. Istoria traseului urmat de grup până la castelul Sandizell este complicată și nu are relevanță pentru valoarea operei ci, eventual pentru păstrarea grupului în bune condiții.

Tron al Compasiunii din Austria de sud, sculptor necunoscut

Este o sculptură în lemn, pictat, realizată în jurul anului 1520, care a ajuns în Austria cu ajutorul muzeului Städel din Frankfurt am Main. Dumnezeu Tatăl, purtând tiara papală, este îndurerat de moartea Fiului său. În multe Tronuri ale Compasiunii mai vechi, pe fața Tatălui nu se poate citi durerea. Tatăl îl ”prezintă” privitorului pe Fiul său ca un preot care prezintă credincioșilor ostia la liturghie. Și așa cum ostia nu este manevrată cu mâinile neînvelite,

(continuare în pag. 18)

(urmare din pag. 17)

măinile cu care Tatăl îl ține pe Fiu de subsiori, sunt acoperite cu țesătura mantiei Sale pe care o susțin și doi îngeri.

Un înger din stânga sus ține crucea pe care a fost răstignit Isus. Porumbelul care-l simbolizează pe Spiritul Sfânt se află deasupra brațului stâng al lui Isus, între Tatăl și un înger.

Lucrarea după care s-a inspirat sculptorul a fost o gravură în lemn realizată de Albrecht Dürer în 1511. Grafica gravurii a fost simplificată, iar personajele au fost redistribuite în spațiu. Stilul lucrării se apropie de stilul unui grup de sculptori din Austria care a lucrat probabil și în Viena. Așa se explică ”repatrierea” lucrării.

Tron al Compasiunii, sculptor necunoscut, sec. XVI

Această sculptură în lemn pictat este conservată în biserica Notre-Dame d’Etampes, fiind o mărturie a artei religioase din sec. XVI în această regiune. Reprezentarea este centrată pe episodul Răstignirii, bazat pe versetul din Evanghelia lui Luca: ”Părinte, în mâinile tale dau duhul meu”.

Dumnezeu Tatăl are o tiară și este îmbrăcat într-o mantie roșie. Trăsăturile feței sale sunt ale unui patriarh în vârstă, cu o barbă bogată. Este reprezentat șezând și susține crucea lui Isus cu ambele mâini.

Sfântul Spirit este reprezentat de un porumbel situat între capetele celor doi.

În încheierea segmentului ”sculpturi reprezentând Sfânta Treime în aranjamentul Tronul Compasiunii”, voi insera două piese despre care nu am găsit prea multe informații, dar care m-au cucerit prin expresivitatea lemnului și transluciditatea fildeșului.

Se poate bănuși că lucrarea a fost executată în lemn pictat, după urmele de culoare care au străbătut veacurile. Dumnezeu Tatăl sprijină crucea cu o mână, iar cu dreapta îl binecuvântează pe Isus.

Ultimele două imagini sunt preluate de pe un site care se intitulează *Hodie Mecum Eris in Paradiso* (<http://hodiemezum.hautetfort.com/about.html>) care prezintă notițe hagiografice destinate celor care vor să urmeze exemplul vieților sfinților din calendar. Cum în fiecare an calendarul prezintă pentru multe zile alți și alți sfinți (exceptând zilele fixe, permanente) site-ul este o comoară de informație. Imaginile sunt cu rol de decor, nu se dă nici o referință asupra subiectului imaginii deoarece aceste imagini frumoase au doar rolul unor însoțitori adecvați unei lecturi plăcute. Vizitați site-ul și nu veți fi dezamăgiți. (va urma)

Ioan SORAN

Papa Ioan Paul al II-lea (XX)

După canonizarea lui Maximilian Kolbe și după ce Ioan Paul al II-lea a emis Constituția apostolică „Divinus Perfectionis Magister” (Stăpânul Divin al Perfețiunii), la 25 ianuarie 1983, au fost revizuite toate procedurile de canonizare.

S-a discutat mult despre sfinți și sfințenie. Fiecare persoană este chemată la sfințenie și, dacă urmează această chemare, poate deveni sfânt, recunoscut sau nerecunoscut. Uneori vocația pentru sfințenie este cu totul deosebită, întrupând scopul lui Dumnezeu în Biserică. Marii fondatori de Ordine religioase sunt exemple de sfinți. Alteori, sfințenia apare mult mai natural, „atunci când o mamă, un tată, un preot, o călugăriță, un episcop, un papă, un artist, un om de știință își trăiesc vocația într-un mod exemplar, fără să fie în mod obligatoriu un deschizător de drumuri” (George Weigel, „Martor al speranței” - Biografia Papei Ioan Paul al II-lea-1920-2005, Galaxia Gutenberg, 2007, p.5015).

Întotdeauna există noi aspect ale chemării lui Dumnezeu pentru sfințenie. Sfinții sunt modele pentru creștini, le arată

cum pot ajunge și ei la sfințenie. Biserica decide dacă o persoană este un sfânt sau o sfântă. Până la Ioan Paul al II-lea greutatea cea mai mare era a celor care susțineau „cauza” persoanei propuse pentru canonizare. Veneau și contraargumentele „avocatului diavolului”, era un adevărat proces. Din această confruntare se ajungea la decizie.

Astăzi, confruntarea și „avocatul diavolului” au fost eliminați, teologii sunt cei care au rolul principal. Ei au în vedere biografia candidatului, prezentată de către un grup de specialiști, „colegiul prezentatorilor”. S-a păstrat procedura de a se da mărturie despre candidat, dar sub forma unui seminar științific, nu a unui tribunal. Noile proceduri au urmat ideile Conciliului Vatican II asupra pluralității formelor de sfințenie.

Experiența pastorală l-a învățat pe Ioan Paul al II-lea că „sfinții se află peste tot în jurul nostru, iar el s-a gândit că Biserica trebuie să-i ridice pe mulți dintre ei, la rangul de dovezi ale bogăției vieții, chiar și într-un context înfricoșător, dramatic”.

(va urma)

„Maria Rosa Mystica”

A patra apariție a Sfintei Fecioare a avut loc la 16 octombrie 1947. Frumoasa Doamnă s-a arătat din nou Pierinei în Biserica parohială - Catedrala din Montichiari -, unde erau de față mai multe persoane, printre care câțiva preoți. Ea spuse: „Domnul nostru Isus Cristos, Dumnezeiescul meu Fiu, este sătul de multele păcate grave ale oamenilor împotriva sfintei curății”. După o scurtă oprire, continuă:

„Ar fi vrut să trimită un potop de pedepse...” Și se opri din nou cateva clipe, apoi spuse: „Am intervenit ca să se îndure încă o dată. De aceea cer rugăciuni și pocăință pentru ispășirea acestor păcate”.

Pierina răspunse „da” la aceste dorințe exprimate de Sfânta Fecioară.

Convorbirea continuă: „Îi rog stăruitor pe toți preoții să avertizeze cu multă caritate pe oameni să nu

mai comită aceste păcate. Voi da harurile mele tuturor acelor care vor conlucra la ispășirea unor astfel de păcate”.

Pierina întrebă: „Vor fi atunci iertați?”

Sfânta Fecioară a răspuns: „Da, în măsura în care nu se vor mai repeata”.

Și, cu aceste cuvinte, Sfânta Fecioară se îndepărtă.

(va urma)

Colectivul redacțional

Director: prof. Otilia BĂLAȘ

Secretar de redacție: Pr. Olimpiu TODOREAN

Tehnoredactare computerizată: Pr. Olimpiu Todorean

Adresa: Redacția CALEA DESĂVÂRȘIRII
Str. Gen. Magheru, 3/5 - ORADEA -3700 (BH)